

ԵՐԵՎԱՆԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏ ՈՐՈՇՈՒՄ

ՀՀ, 0015, ք. Երևան, Արգիշտիի 1

№ 2828-Ա

«03» հունիսի 2026 թ.

ԴԻՄՈՒՄԸ ՄԵՐԺԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

1. Որոշմամբ լուծվող հարցի նկարագրությունը.

Երևանի քաղաքապետարան հասցեագրված Լիլիթ Ղալեյանի 2026 թվականի մայիսի 7-ի թիվ Դ-45734-26 դիմումի հիման վրա «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» օրենքի դրույթներին համապատասխան իրականացվել է վարչարարություն:

2026 թվականի մայիսի 7-ի թիվ Դ-45734-26 դիմումի քննության կապակցությամբ 2026 թվականի մայիսի 29-ին, ժամը 14:00-ին հրավիրվել են լսումներ, որին ներկայացել և մասնակցել է դիմումատու Լիլիթ Ղալեյանը:

Ուսումնասիրելով 2026 թվականի մայիսի 7-ի թիվ Դ-45734-26 դիմումը, դիմումին կից ներկայացված ապացույցները, 2026 թվականի մայիսի 29-ին կազմված՝ վարչարարության շրջանակներում իրականացված լսումների վերաբերյալ արձանագրությունը, գնահատելով դիմումի առարկային առնչվող բոլոր փաստական հանգամանքները, պարզվել է հետևյալը.

2. Որոշման կայացման համար հիմք հանդիսացող փաստերը.

Երևանի քաղաքապետարան հասցեագրված 2026 թվականի մայիսի 7-ի թիվ Դ-45734-26 դիմումով, ինչպես նաև լսումների ընթացքում ներկայացված փաստարկներով Լիլիթ Ղալեյանը խնդրել է փոխհատուցել 2026 թվականի ապրիլի 14-ին, ժամը 00:55-ի սահմաններում, Արսեն Հայրապետյանի վարած, սակայն իր սեփականությունը հանդիսացող «Kia Forte 2.0L» մակնիշի «01 SE 110» հաշվառման համարանիշի ավտոմեքենան Երևանի Ծովակալ Իսակովի պողոտայի թիվ 22/3 հասցեի մոտ ճանապարհին առկա փոսի մեջ ընկնելու հետևանքով առաջացած վնասը, որը կազմում է 150.000 (մեկ հարյուր հիսուն հազար) ՀՀ դրամ:

2023 թվականի սեպտեմբերի 13-ին տրված տրանսպորտային միջոցի հաշվառման թիվ YB430016 վկայագրի համաձայն՝ «Kia Forte 2.0L» մակնիշի «01 SE 110» հաշվառման համարանիշի ավտոմեքենան հանդիսանում է Լիլիթ Ղալեյանի սեփականությունը:

Հայաստանի Հանրապետության ներքին գործերի նախարարության ոստիկանության աշխատակցի կողմից 2026 թվականի ապրիլի 14-ին կազմվել է նյութական վնասով ճանապարհատրանսպորտային պատահարի մասին թիվ 653892 արձանագրությունը, որի համաձայն՝ նշված օրը Արսեն Հայրապետյանի վարած «Kia Forte

2.OL» մակնիշի «01 SE 110» հաշվառման համարանիշի ավտոմեքենայի մասնակցությամբ Երևան քաղաքի Իսակովի պողոտայի թիվ 22/3 հասցեում տեղի է ունեցել ինքնավթար, ինչի կապակցությամբ նաև կազմվել է պատահարի վայրի սխեմա:

2026 թվականի մայիսի 7-ի թիվ Դ-45734-26 դիմումով, ինչպես նաև վարույթի լումների ընթացքում Լիլիթ Ղալեյանի կողմից չեն ներկայացվել «Kia Forte 2.OL» մակնիշի «01 SE 110» հաշվառման համարանիշի ավտոմեքենայի վնասվածքներն առաջանալու պատճառների, ենթադրյալ վնասին հանգեցրած պատահարի հանգամանքները հետազոտելու արդյունքում կազմված, ինչպես նաև պատահարի հետևանքով առաջացած վնասվածքների հետքաբանական ու սպրանքագիտական փորձաքննության, պատահարի ու վնասի միջև պատճառահետևանքային կապը հիմնավորող և պատահարը Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2007 թվականի հունիսի 28-ի N 955-Ն որոշման պահանջներին համապատասխան կանխելու անհնարինության վերաբերյալ փորձագիտական եզրակացություններ, ինչպես նաև առկա է օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտ, որով հաստատված է ենթադրյալ վնասը Երևանի քաղաքապետարանի ոչ իրավաչափ գործողության կամ անգործության ուղղակի, անմիջական և անխուսափելի հետևանքը հանդիսանալու հանգամանքը:

3. Որոշումն ընդունելու հիմնավորումները.

«Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» օրենքի 42-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ վարչական մարմինը վարչական վարույթում որպես ապացույց գնահատում է գործում առկա բացատրությունները, ցուցմունքները, փորձագիտական եզրակացությունները, փաստաթղթերը, նյութերը, իրերը, ինչպես նաև այն հանգամանքները, որոնք իր հայեցողությամբ այդ մարմինը պիտանի և անհրաժեշտ է համարում գործի փաստական հանգամանքների բացահայտման և գնահատման համար:

«Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» օրենքի 43-րդ հոդվածի 1-ին մասի «ա» կետի համաձայն՝ անձի և վարչական մարմնի փոխհարաբերություններում ապացուցման պարտականությունը կրում է անձը՝ նրա համար բարենպաստ փաստական հանգամանքների առկայության դեպքում:

Քննարկվող պարագայում, ելնելով 2026 թվականի մայիսի 7-ի թիվ Դ-45734-26 ներկայացված պահանջի հիմքում դրված փաստական հանգամանքներից, ենթակա է պարզման, թե.

1) արդյո՞ք ներկայացված ապացույցներով հիմնավորվում է 2026 թվականի ապրիլի 14-ին «Kia Forte 2.OL» մակնիշի «01 SE 110» հաշվառման համարանիշի ավտոմեքենայի մասնակցությամբ ինքնավթարը ճանապարհին առկա փոսի պատճառով տեղի ունենալու հանգամանքը և արդյո՞ք վարորդն ունեցել է պատահարը տեխնիկապես կանխելու հնարավորություն,

2) արդյո՞ք ներկայացված ապացույցներով հիմնավորվում է 2026 թվականի ապրիլի 14-ին «Kia Forte 2.OL» մակնիշի «01 SE 110» հաշվառման համարանիշի ավտոմեքենայի մասնակցությամբ տեղի ունեցած ինքնավթարում Երևանի քաղաքապետարանի մեղավորության առկայությունը,

3) արդյո՞ք ներկայացված ապացույցներով հիմնավորվում է 2026 թվականի ապրիլի 14-ին «Kia Forte 2.OL» մակնիշի «01 SE 110» հաշվառման համարանիշի ավտոմեքենայի մասնակցությամբ տեղի ունեցած ինքնավթարը Երևանի քաղաքապետարանի ոչ իրավաչափ վարչարարության (անգործության) ուղղակի,

անմիջական և անխուսափելի հետևանքը հանդիսանալու հանգամանքը (վարչական մարմնի ենթադրյալ՝ ոչ իրավաչափ անգործության և վնասի միջև պատճառահետևանքային կապի առկայություն),

4) արդյո՞ք ներկայացված ապացույցներով հիմնավորվում է 2026 թվականի ապրիլի 14-ին «Kia Forte 2.0L» մակնիշի «01 SE 110» հաշվառման համարանիշի ավտոմեքենայի մասնակցությամբ տեղի ունեցած ինքնավթարի արդյունքում առաջացած վնասը 150.000 (մեկ հարյուր հիսուն հազար) ՀՀ դրամ կազմելու և այդ գումարի չափով վնասը Երևանի քաղաքապետարանի կողմից հատուցման ենթակա լինելու հանգամանքները:

Նշված փաստական հանգամանքների ապացուցման նկատմամբ կիրառվում է «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» օրենքի 43-րդ հոդվածի 1-ին մասի «ա» կետի դրույթը, որով սահմանված է, որ անձի և վարչական մարմնի փոխհարաբերություններում ապացուցման պարտականությունը կրում է անձը՝ նրա համար բարենպաստ փաստական հանգամանքների առկայության դեպքում:

Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի 17-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ անձը, ում իրավունքը խախտվել է, կարող է պահանջել իրեն պատճառված վնասների լրիվ հատուցում, եթե վնասների հատուցման ավելի պակաս չափ նախատեսված չէ օրենքով կամ պայմանագրով:

Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի 17-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ վնասներ են՝ իրավունքը խախտված անձի ծախսերը, որ նա կատարել է կամ պետք է կատարի խախտված իրավունքը վերականգնելու համար, նրա գույքի կորուստը կամ վնասվածքը (իրական վնաս), ինչպես նաև չստացված եկամուտները, որոնք այդ անձը կստանար քաղաքացիական շրջանառության սովորական պայմաններում, եթե նրա իրավունքը չխախտվեր (բաց թողնված օգուտ):

Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի 1058-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ քաղաքացու անձին կամ գույքին, ինչպես նաև իրավաբանական անձի գույքին պատճառված վնասը լրիվ ծավալով ենթակա է հատուցման այն պատճառով անձի կողմից:

Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի 1063-րդ հոդվածի համաձայն՝ քաղաքացուն կամ իրավաբանական անձին պետական մարմինների, տեղական ինքնակառավարման մարմինների կամ դրանց պաշտոնատար անձանց ապօրինի գործողություններով (անգործությամբ)՝ ներառյալ պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմնի՝ օրենքին կամ այլ իրավական ակտին չհամապատասխանող ակտ հրապարակելու հետևանքով, պատճառված վնասը հատուցում է Հայաստանի Հանրապետությունը կամ համապատասխան համայնքը:

«Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» օրենքի 96-րդ հոդվածի համաձայն՝ վնասի հատուցում չի իրականացվում, քանի դեռ վարչական մարմնի իրավական ակտը, գործողությունը կամ անգործությունը, որով անձին վնաս է հասցվել, սահմանված կարգով ոչ իրավաչափ չի ճանաչվել, բացառությամբ նույն օրենքի 109-րդ հոդվածով նախատեսված դեպքերի:

Հայաստանի Հանրապետության վճռաբեկ դատարանը, անդրադառնալով ոչ իրավաչափ վարչարարության հետևանքով պատճառված վնասի հատուցման խնդրին, նախկինում կայացրած որոշմամբ նշել է, որ վարչարարության հետևանքով վնասի հատուցման պահանջով անհրաժեշտ է, որպեսզի առաջին հերթին ոչ իրավաչափ

ճանաչված լինի անձին վնաս հասցրած վարչական մարմնի իրավական ակտը, գործողությունը կամ անգործությունը, որից հետո միայն անձը պարտավոր է նախ դիմել վնասը պատճառած վարչական մարմնին, որի կողմից հատուցման պահանջն ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն մերժելու կամ դիմումը չքննարկելու դեպքում կարող է վարչական ակտը, գործողությունը կամ անգործությունը բողոքարկել վերադասության կամ դատական կարգով (տե՛ս, թիվ ՎԴ/3280/05/09 վարչական գործով ՀՀ վճռաբեկ դատարանի 2010 թվականի դեկտեմբերի 3-ի որոշումը):

Քննարկվող պահանջը ներկայացվել է Երևանի քաղաքապետարանին այն պատճառաբանությամբ, որ «Kia Forte 2.0L» մակնիշի «01 SE 110» հաշվառման համարանիշի ավտոմեքենան վնասվել է պատահարի տարածքում գտնվող փոսի մեջ ընկնելու պատճառով, ինչում վարչական մարմնի մեղավորությունը դիտարկելը ենթադրում է վերջինիս կողմից ճանապարհի տվյալ հատվածի՝ սահմանված կարգին համապատասխանող վիճակը չհպահովելու ձևով դրսևորված ենթադրյալ անգործության հարցի քննարկում, ինչի շրջանակներում առանցքային նշանակություն ունի այն հարցերի պարզումը, թե արդյո՞ք Երևանի քաղաքապետարանի կողմից դրսևորված է եղել քննարկվող պատահարին հանգեցրած ապօրինի անգործություն, թե՞ ոչ, արդյո՞ք այն օրենքով սահմանված կարգով ճանաչվել է ոչ իրավաչափ, թե՞ ոչ և արդյո՞ք ենթադրյալ վնասը հանդիսանում է վարչական մարմնի ոչ իրավաչափ գործողության կամ անգործության ուղղակի, անմիջական և անխուսափելի հետևանքը:

Հայաստանի Հանրապետության վճռաբեկ դատարանն իր որոշումներում անդրադարձել է պատճառված վնասի համար պատասխանատվության պայմաններին, մասնավորապես՝ արձանագրել է, որ վնասի հատուցման համար պարտադիր պայման է իրավունքը խախտած անձի ոչ օրինաչափ վարքագծի, վնասների, վնասների ու ոչ օրինաչափ գործողության միջև պատճառահետևանքային կապի և պարտապանի մեղքի միաժամանակյա առկայությունը: Ընդ որում, նշված պայմաններից որևէ մեկի բացակայության դեպքում վնասը ենթակա չէ հատուցման (տե՛ս, Նատալյա Հակոբյանն ընդդեմ Վարդան Հայրապետյանի թիվ ՀՔԴ3/0016/02/08 գործով ՀՀ վճռաբեկ դատարանի 13.02.2009 թվականի որոշումը):

Դատական պրակտիկայում հակաիրավական, ոչ օրինաչափ վարքագիծը բնորոշվում է որպես գործողություն կամ անգործություն, որը խախտում է օրենքի, այլ իրավական ակտերի պահանջները, ինչպես նաև անձի սուբյեկտիվ իրավունքը: Գործողությունն անձի նպատակաուղղված, կամային արարքն է, իսկ անգործությունն արտահայտվում է անհրաժեշտ և պարտադիր վարքագիծ դրսևորելուց ձեռնպահ մնալով:

Ոչ օրինաչափ վարքագծի և վնասի միջև պատճառահետևանքային կապը ենթադրում է, որ վնասը պետք է հանդիսանա ոչ օրինաչափ վարքագծի ուղղակի, անմիջական հետևանք: Այն դեպքում, երբ վնասն անհրաժեշտաբար թելադրված չէ ոչ օրինաչափ գործողությամբ (անգործությամբ), կամ գործողության (անգործության) և վնասի միջև կապն անուղղակի է, վնասի հատուցման համար անհրաժեշտ պատճառահետևանքային կապի պայմանն առկա չէ:

Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2007 թվականի հունիսի 28-ի «Հայաստանի Հանրապետության ճանապարհային երթևեկության կանոնները և տրանսպորտային միջոցների շահագործումն արգելող անսարքությունների և պայմանների ցանկը հաստատելու մասին» N 955-Ն որոշմամբ հաստատված կանոնների 65-րդ կետով սահմանված է, որ վարորդը տրանսպորտային միջոցը պետք է վարի

սահմանված արագությունը չգերազանցող արագությամբ՝ հաշվի առնելով երթևեկության ինտենսիվությունն ու տրանսպորտային միջոցի և բեռի վիճակն ու առանձնահատկությունները, ճանապարհային և օդերևութաբանական պայմանները, մասնավորապես, ճանապարհային ծածկույթի վիճակն ու տեսանելիությունը երթևեկության ուղղությամբ: Նույն կանոնների 67-րդ կետով սահմանված է, որ երթևեկության համար խոչընդոտ կամ վտանգ առաջանալու դեպքում, որը վարորդն ի վիճակի էր հայտնաբերել, նա պետք է միջոցներ ձեռնարկի արագությունն իջեցնելու՝ ընդհուպ մինչև տրանսպորտային միջոցը կանգնեցնելը: Այդ դեպքում կողանցումն ու շրջանցումը թույլատրելի է, եթե վարորդը համոզված է, որ դա անվտանգ է երթևեկության մյուս մասնակիցների համար:

2026 թվականի մայիսի 7-ի թիվ Դ-45734-26 դիմումով ներկայացված՝ վնասի փոխհատուցման պահանջի հիմնավորման նպատակով Լիլիթ Ղալեջյանի կողմից չեն ներկայացվել 2026 թվականի ապրիլի 14-ին «Kia Forte 2.0L» մակնիշի «01 SE 110» հաշվառման համարանիշի ավտոմեքենայի մասնակցությամբ ինքնավթարի հանգամանքների հետազոտման, պատահարը կանխելու անհնարիության, ավտոմեքենայի հետքաբանական, ավտոտեխնիկական, ապրանքագիտական փորձաքննությունների վերաբերյալ՝ ոլորտում համապատասխան որակավորում ունեցող փորձագետների կողմից կազմված եզրակացություններ, ինչպես նաև չի ներկայացվել (առկա չէ) օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտ, որով ոչ իրավաչափ է ճանաչվել Երևանի քաղաքապետարանի՝ նշված վթարի պատճառ հանդիսացած գործոններում դրսևորած ենթադրյալ անգործությունը:

«Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» օրենքի 37-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ վարչական մարմինը պարտավոր է ապահովել փաստական հանգամանքների բազմակողմանի, լրիվ և օբյեկտիվ քննարկումը՝ բացահայտելով գործի բոլոր, այդ թվում՝ վարույթի մասնակիցների օգտին առկա հանգամանքները:

Որպես պահանջը հիմնավորող ապացույցներ՝ Լիլիթ Ղալեջյանի կողմից ներկայացվել են վնասված ավտոմեքենայի առանձին հատվածները պատկերող լուսանկարներ, որոնք հնարավորություն չեն տալիս կատարել դրանցում պատկերված ավտոմեքենայի և «Kia Forte 2.0L» մակնիշի «01 SE 110» հաշվառման համարանիշի ավտոմեքենայի նույնականացում: Ներկայացված լուսանկարները չեն հանդիսանում վնասի փոխհատուցման հարցի քննության շրջանակներում ապացուցման ենթակա փաստական հանգամանքները հիմնավորող ապացույցներ, հետևաբար, վարույթով ապացուցման ենթակա փաստերի հաստատման կամ հերքման իմաստով, ապացուցողական ուժ չունեն: Ինչ վերաբերում է 2026 թվականի մայիսի 6-ին Լիլիթ Ղալեջյանի կողմից կազմված՝ վնասի չափի հաշվարկ պարունակող տեղեկանքին, ապա այն կազմվել է գույքի գնահատման որակավորում չունեցող անձի կողմից, չի պարունակում փորձաքննությանն առաջադրված պահանջներից բխող տվյալներ, հետևաբար չունի ապացուցողական նշանակություն:

Ելնելով վերոգրյալից և հաշվի առնելով, որ 2026 թվականի մայիսի 7-ի թիվ Դ-45734-26 դիմումի հիման վրա իրականացված վարչարարությամբ չի ապացուցվել 2026 թվականի ապրիլի 14-ին «Kia Forte 2.0L» մակնիշի «01 SE 110» հաշվառման համարանիշի ավտոմեքենայի մասնակցությամբ ինքնավթարը Երևանի քաղաքապետարանի մեղքով տեղի ունենալու հանգամանքը, այն է՝ չի ներկայացվել պատահարի վայրում՝ ճանապարհի

երթևեկելի հատվածում փոսի գոյությամբ պայմանավորված Երևանի քաղաքապետարանի ենթադրյալ անգործողությունը կամ գործողությունը ոչ իրավաչափ ճանաչելու մասին օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտ, չի հիմնավորվել պահանջված 150.000 (մեկ հարյուր հիսուն հազար) ՀՀ դրամ գումարի չափով վնասը Երևանի քաղաքապետարանի՝ ենթադրյալ ոչ իրավաչափ գործողության կամ անգործության ուղղակի, անմիջական և անխուսափելի հետևանքը հանդիսանալու հանգամանքը, ինչպես նաև նկատի ունենալով, որ չեն ներկայացվել վնասված ավտոմեքենայի հետքաբանական, ավտոտեխնիկական, ապրանքագիտական, պատահարի հանգամանքների, պատահարը կանխելու անհնարինության վերաբերյալ փորձագիտական եզրակացություններ, ուստի հիմք ընդունելով Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի 17-րդ, 1058-րդ, 1063-րդ հոդվածների, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2007 թվականի հունիսի 28-ի N 955-Ն որոշմամբ հաստատված կանոնների 65-րդ և 67-րդ կետերի դրույթները և ղեկավարվելով «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» օրենքի 37-րդ, 42-րդ, 43-րդ և 96-րդ հոդվածներով՝

ՈՐՈՇԵՑԻ

1. Երևանի քաղաքապետարանի հասցեագրված Լիլիթ Ղալեչյանի 2026 թվականի մայիսի 7-ի թիվ Դ-45734-26 դիմումով ներկայացված՝ վնասի փոխհատուցման պահանջը մերժել:

2. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում այն ստանալու հաջորդ օրը:

3. Սույն որոշումը կարող է բողոքարկվել վարչական կարգով Երևանի քաղաքապետին կամ դատական կարգով՝ Հայաստանի Հանրապետության վարչական դատարան՝ դրա ուժի մեջ մտնելու օրվանից երկամսյա ժամկետում:

ԵՐԵՎԱՆԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԻ ԱՌԱՋԻՆ ՏԵՂԱԿԱԼ, ԵՐԵՎԱՆԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԻ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԿԱՏԱՐՈՂ ԱՐՄԵՆ ՓԱՄԲՈՒԽՉՅԱՆ

X

ԱՐՄԵՆ ՓԱՄԲՈՒԽՉՅԱՆ

Signed by: PAMBUKHCHYAN ARMEN 3611840246